Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri.
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalck, Alois Herndl, M,Dukes, A.Oppelik,J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, AutonMezei, EcksteinBernat*; în Frankfurt: *G. L, Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. în 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fiecare ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 144. Brașovŭ, Mercuri 28 Iunie (10 Iulie) 1889.

La o parte mare a ediției de eri a „Gaz. Trans“. s'a greșitŭ numerulŭ din frunte. Este dér a se schimba 142 în 143.

Brașovŭ, 27 Iunie

Cunóscemŭ acum și sentința tribunalului ungurescŭ din Sătmarŭ în procesulŭ intentatŭ părintelui Lucaciu.

Doi ani s'au împlinitŭ de când s'a urzitŭ acestŭ procesŭ de pretinsă agitație din partea pretinșilorŭ patrioți Sătmăreni.

Pentru vorbirea sa electorală părintele Lucaciu a fostŭ trasŭ în judecată, îndată după alegerile din 1887, și a fostŭ deținutŭ în arestŭ preventivŭ timpŭ de șése septĕmâni. Foile șoviniste ungurescĭ au scrisŭ articuli fulminanți în contra acestui pretinsŭ „agitatorŭ daco-românŭ“ și de câte ori li se oferi ocasiunea, în intervalulŭ acesta de doi ani, vorbeau cu disprețŭ și cu ură despre acestŭ „popă valachŭ rĕsvrătitorŭ.“ Nicĭ acum în urmă, în ajunulŭ hotărîrei procesului, foile ungurescĭ nu-lŭ cruțau cu aceste epitete rĕutăciose.

Doi ani de ḑile opiniunea publică maghiară a fostŭ amăgită cu asemeni acusațiuni, așa că între Ungurii din Sătmarŭ s'a creatŭ unŭ curentŭ atâtŭ de dușmănosŭ față cu preotulŭ românŭ dela Sisiescĭ, încâtŭ ei stăruiră cu tótă puterea sĕ fiă judecatŭ.

A trebuitŭ sĕ i-se facă procesulŭ în tótă forma după doi ani; a trebuitŭ sĕ fiă adunați din tóte părțile martorii, cari aveau trista menire de a înegri pe nedreptŭ pe "agitatorulŭ" dela Sisiescĭ; au trebuitŭ sĕ se pună în mișcare fruntașii români, preoți și mirenĭ din Sătmarŭ și Sĕlagiu și sĕ mérgă cu cei cari au luatŭ parte la adunarea electorală din 1887, la Sătmarŭ, ca sĕ mărturiséscă acolo adevĕrulŭ; au trebuitŭ cu toții: acusatŭ, apĕrătorŭ, martori sĕ supórte ostenelele și cheltuelile unui lungŭ procesŭ; au trebuitŭ sĕ lupte cu toții cu celŭ mai mare curagiu și cu cea mai mare abnegare în contra curentului dușmănosŭ, care trase în vêrtejulŭ sĕu chiar și pe judecători; au trebuitŭ sĕ se întêmple tóte aceste ca după patru ḑile de hărțuiélă, de fierbere și iritațiune, sĕ se constateze de înșiși judecătorii ungurĭ, că timpŭ de doi anĭ de ḑile i s'a făcutŭ părintelui Lucaciu cea mai mare nedreptate, sĕ se constateze, că nu este vinovatŭ și și că deși își iubesce némulŭ sĕu și stărue pentru ca sĕ i-se facă dreptate, nu este „popă rĕsvrătitorŭ“, ci unulŭ din cei mai lealĭ și oneștĭ cetățeni.

Părintele Lucaciu a fostŭ achitatŭ aḑĭ prin sentința tribunalului din Sătmarŭ.

Dumneḑeu a ajutatŭ dreptății!

Orĭ câtŭ de mari vorŭ fi fostŭ preocupările personale ale judecătorilorŭ ungurĭ — și raporturile ce le-amŭ primitŭ nu lasă îndoélă despre acésta — ei au trebuitŭ în cele din urmă sĕ se plece dinaintea adevĕrului, care, mulțămită purtării demne și curagióse a acusatului și a tuturorŭ celorŭ cari s'au grupatŭ în juru-i spre a-lŭ apĕra, s'a datŭ pe față și s'a doveditŭ la lumina ḑilei.

Bucuria ce ne-a causat'o purtarea românéscă a Sătmărenilorŭ și a Sĕlăgenilorŭ noștri nu-o vomŭ mai turbura acum înfierândŭ purtarea lașă și miserabilă a unorŭ nemernicĭ, cari s'au făcutŭ unélta contrarilorŭ. Aceștia și-au primitŭ rĕsplata prin pronunțarea sentinței care îi nimicesce pentru totdéuna.

Sătmărenii și Sĕlăgenii precum și cei din Marmația și Bihorŭ, cari au fostŭ de față la procesŭ, au datŭ o probă despre aceea cum trebue sĕ se afirme Românulŭ pentru ca sĕ facă sĕ învingă dreptatea.

Onóre lorŭ!

Procesulŭ părintelui Lucaciu.

(Telegrame part. ale „Gaz. Trans.“)

Sătmarŭ, 8 Iulie, (2 óre 50 min., sosită la 7 óre 45 min. séra) Iritațiune fórte mare. Conduita însemnatului numĕrŭ de inteligenți români din Marmația, Sătmarŭ, Sĕlagiu și Bihorŭ pune în uimire pe toți. Discursulŭ de apĕrare alŭ d-lui *Coroianu* a produsŭ o fierbere colosală printre Maghiari. Românii suntŭ mândri de acéstă pledoariă

Sătmarŭ, 8 Iulie, (4 óre, sosită la 8 și 45 min.) Galeria și sala cea mare a redutei e îndesuită de lume alésă. Numĕrulŭ celorŭ ce s'au înfățișatŭ se urcă la 3000. Populațiunea orașului a inundatŭ piața și stradele principale. Discursulŭ lui Coroianu e comentatŭ prin tóte cercurile politice și juridice. Lumea așteptă apĕrarea lui Lucaciu cu nerăbdare. *Lucaciu declară, că nu va usa de dreptulŭ sĕu de a se apĕra.* Tabloul deprimatorŭ printre străinĭ. Mâne se va publica sentința.

Sătmarŭ, 8 Iulie. (6. 10 min. sosită la 9 óre și 11 minute.) Românii predau părintelui Lucaciu unŭ *albumŭ* subscrisŭ de Românĭ și o *cunună de laurĭ în aurŭ și argintŭ*, cu înscrierea.........*) 1889, 4 Iulie. Lucaciu adêncŭ mișcatŭ rĕspunde la cuvêntarea veteranului anteluptătorŭ Dedau (póte Medanŭ? — Red. Gaz.), care i-a predatŭ aceste cadourĭ prețióse. S'a mai compusŭ o adresă și cătră episcopulŭ Szabo, gratulându'lŭ, că are unŭ atare......*) preotŭ în eparchia sa. Intregŭ orașulŭ așteptă cu încordare verdictulŭ de mâne.

Sătmarŭ, 9 Iulie, (9 óre 30 min. sosită la 1 óră d. a.) Astăḑĭ s'a publicatŭ sentința. **Lucaciu a fostŭ achitatŭ.** Publiculŭ isbucnesce în frenetice aclamări de îndestulire și de bucuriă.

Sătmarŭ, 5 Iulie 1889.

După ce președintele se nisuesce a potoli spiritele ațîțate, amenințândŭ pe cei cari arŭ face sgomotŭ cu alungare afară din sală séu inchisóre pe 48 óre, pertractarea își reia firulŭ și începe apĕrătorulŭ:

Coroianu: Arată cum între delatorĭ și martorii aduși contra acusatului suntŭ ómeni de aceia, cari prin crime și fărădelegĭ au ajunsŭ a fi cei mai depravați, pata și gangrena societății, rușinea omenimei. In decursulŭ pertractării mĕ voiu folosi cu argumente plausibile spre argumentarea celorŭ ḑise; acum voiescŭ a mĕ folosi numai față de martorulŭ Șroll Bela. Venindu-mi la cunoscință, că tribunalulŭ reg. din Clușiu pe martorulŭ presentŭ l'a condamnatŭ la închisóre pentru crima defraudării și delapidării, rogŭ pe onorabilulŭ presidiu, în numele bunului sêmțŭ și în meritulŭ causei, ca fasiunile martorului cu delațiune cu totŭ sĕ se respingă și sĕ nu se ia în nicĭ o considerare fasiunile unui gozŭ, unei lăpădăturĭ a omenimei.

Mare consternațiune și mișcare în publicŭ.

Președ.: Cu o voce indignată se adreséză .cătră advocatŭ, provocându-lŭ, ca de caracterulŭ și omenia nimĕnui sĕ nu se atingă, pănă când nu póte documenta c'unŭ actŭ publicŭ și legalŭ unŭ astfelŭ de faptŭ întru adevĕrŭ degradatorŭ. (Publiculŭ maghiarŭ rĕsuflă mai ușorŭ.)

Coroianu: On. Tribunalŭ! E dreptŭ că nu am a mână nicĭ unŭ actŭ de aceste, dér rogŭ a se întreba acusatulŭ despre aceste.

Președ.: Ilŭ provócă pe Șroll sĕ se declare.

Șroll: E dreptŭ că am fostŭ osînditŭ, dér nu de tribunalulŭ din Clușiu, ci de celŭ din Solnocŭ-Dobêca.

Președ.: (cu jale) Pentru ce?

Șroll: Pentru defraudare și delapidare de bani publicĭ.

Președ.: Pe câtŭ timpŭ?

Șroll: 6 luni închisóre.

Președ.: (iritatŭ) Pentru ce te amestecĭ déră în lucrurĭ atâtŭ de delicate, pentru ce ne facĭ déră nouĕ și altora atâta lucru și neplăcerĭ? Mergĭ pe banca aceea și șeḑĭ. Ilŭ îndrumă pe banca martorilorŭ. Elŭ merge sdrobitŭ și rușinatŭ, publiculŭ ca opăritŭ. Mai mulțĭ nepreocupațĭ facŭ semnŭ de mulțămită domnului apĕrătorŭ.

Președ. provócă apoi sĕ vină delatorulŭ primŭ, martorulŭ Pap Zsiga. După interogatoriulŭ îndatinatŭ și generalŭ ilŭ provócă sĕ-și depună mărturia.

Pap Zsiga: C'unŭ aerŭ întru adevĕrŭ scârbosŭ și cu-o purtare ce numai aceia potŭ manifesta, cari se simțescŭ acasă, descrie în linii generale decurgerea conferinței, firesce așa, ca acésta sĕ corĕspundă ca proptea la acusare și delațiune.

Președ. ilŭ întrébă pe martorŭ, décă ilŭ cunósce pe d. Lucaciu; că óre avut'a cu elŭ când-va vre-o întêlnire, convenire séu afacere?

Pap Zsiga: L'am cunoscutŭ numai din vedere și numai după nume. Cu elŭ pănă la numita conferință n'am convenitŭ. Nicĭ acolo n'am căutatŭ ocasiunea sĕ vorbescŭ cu dênsulŭ. Elŭ a venitŭ la mine; m'a atacatŭ și m'a gozitŭ în modulŭ celŭ mai brutalŭ, ședêndŭ eu cu alții în cuglizău (la popice).

Lucaciu (se uită cu milă la martorŭ și cu compătimire, apoi la provocarea președintelui reflectéză): Inainte de ce s'a începutŭ numita conferință, mi-s'a datŭ de scire, că omulŭ acesta amestecându-se în poporŭ, care din ce în ce în mai mare numĕrŭ se aduna, agitează în contra nóstră a preoțilorŭ românĭ, ca de „popĭ sĕ nu asculte“, „că aceia suntŭ înșelătorii lorŭ“. Primindŭ aceste informațiunĭ din vecinĭ, unde eramŭ la preotulŭ locului, afinulŭ meu, am mersŭ și eu între poporŭ, unde convingêndu-mĕ deplinŭ despre adevĕrulŭ celorŭ spuse, m'am adresatŭ cătră acesta (arată c'unŭ disprețŭ multŭ semnificatorŭ asupra martorului), ca sĕ se rețină dela astfelŭ de agitațiunĭ a sêmțului poporului, pentru că la din contră voiu fi silitŭ sĕ-lŭ alungŭ de acolo cu poliția. M'am și rugatŭ de pretorulŭ Böszörményi sĕ-lŭ îndrumeze la ordine. Atâta e totŭ.

Președ. Ascultă numai, d-le pretorŭ, suntŭ drepte tóte acestea?

Böszörményi: Așa a fostŭ, mĕ rogŭ; și i-am rugatŭ pe ambii ca sĕ se termine cu atâta afacerea.

Președ. Neplăcerea s'a întêmplatŭ din ambele părți, causa altcum nu se ține aicĭ. Te rogŭ, frate dragă (cătră delatorŭ), sĕ-mĭ spui părțile acele ale vorbirei d-lui Lucaciu, pe cari le credĭ mai ponderóse.

Pap Zsiga: D-lŭ Lucaciu a ḑisŭ (perorândŭ): „Nu vedețĭ frații mei că Ungurii suntŭ tiranii și cei mai marĭ ai noștri apăsătorĭ.“ „Că societățile de cultură maghiare suntŭ făcute sĕ ne răpéscă limba și sĕ ne desbrace de naționalitate.“ „Că dintre dascalii românĭ suntŭ premiațĭ de aceste societățĭ, cu banii culeșĭ prin aruncurĭ din punga nóstră, aceia carĭ suntŭ cei mai nemernicĭ.“ „Că dintre Românĭ suntŭ numai lăpădăturile aplicațĭ în oficii, carĭ și aceștia se facŭ vêndĕtorii și apăsătorii némului sĕu.“ „Că Szechenyi-társulat a datŭ mâna cu ómenĭ de aceia nemernicĭ, carĭ au fostŭ judecațĭ la 10 anĭ închisóre.“ „Că Românulŭ orĭ unde merge nu e ascultatŭ, ci din contră alungatŭ din tóte oficiile cu cuvêntulŭ: ce cércă aicĭ acestŭ Valachŭ, peară puturoșii de Românĭ.“ „Că va veni unŭ timpŭ când și noi vomŭ face, că nicĭ arborele nu cresce pănă'n ceriu, și pe acela'lŭ tăiămŭ, ilŭ punemŭ sub piciorŭ și rĕmâne alŭ nostru.“ „Că poporulŭ a strigatŭ: „Peară și putredéscă puturoșii de Ungurĭ.“

*) Aicĭ urméză câteva cuvinte nedescifrabile.

Preşed. Tóte acestea le-a ḑisŭ d-lŭ Lucaciu?

Pap Zsiga: Tóte din cuvêntŭ în cuvêntŭ!

Preşed.: 'Ţi-aducĭ aminte bine?

Pap Zsiga: Positivŭ!

Preşedintele: Iubite pretine, bagă de sémă, că lucrulŭ e prea seriosŭ, adu-ţĭ aminte de consciinţă şi de D-ḑeu, carele scie tóte; elŭ singurŭ e judecătorŭ dreptŭ, şi noi judii, ca ómenĭ, judecămŭ numai după mărturii şi acele ce ne stau la disposiţiă. Va trebuì sĕ depunĭ jurămêntŭ, te provocŭ la sânţenia aceluia precum şi la urmările lui.

Pap Zsigmond: Tóte le sciu şi sunt gata şi prin jurămêntŭ sĕ-mĭ întărescŭ afirmarea.

Preşedintele: Ce ḑicĭ la tóte acestea d-le Lucaciu?

Lucaciu: Tóte propositiunile şi rĕspunsurile suntŭ calumnii şi minciunĭ patentate!

Preşed.: Ai bunĕtate a te esprima mai calmŭ. D-ta, domnule, eştĭ unŭ prea cultŭ bărbatŭ şi esprimă-te amĕsuratŭ acelei culturĭ.

Coroianŭ: Precum se vede, martorulŭ e omŭ inteligentŭ, totuşĭ 'sŭ în dubiu décă va sci cita 9 orĭ 10 puncte din acusaţiune, apoi din cuvêntŭ în cuvêntŭ cum aserézā, chiar aşa cum a vorbitŭ d-lŭ Lucaciu. Sĕ se întrebe, că óre după însemnărĭ stenografice şi-le-a însemnatŭ acele, de rĕspundŭ chiar din vorbă în vorbă cuvinteloŭ d-lui acusatŭ.

Preşed.: E după dreptŭ întrebarea, dér totuşĭ mĕ rogŭ nu potŭ consêmţi ca prin de aceste procederĭ sĕ se împedece mersulŭ mai grabnicŭ şi mai promptŭ alŭ pertractării.

Coroianŭ: Eu cugetŭ şi chiar din convingere spunŭ, că ar fi numai spre mai mare lămurire a lucrului, décă s'arŭ sci curatŭ şi deplinŭ tóte momentele de interesŭ. Dér îlŭ întrebŭ pe d-lŭ martorŭ, cum a participatŭ la aceea conferinţă, ca poliţistŭ séu ca trimisulŭ pretorelui?

Pap Zsiga: Nu, ci ca notarŭ alŭ cercului. Preotulŭ Costinŭ m'a învitatŭ.

Coroianŭ: On. Tribunalŭ, mai n'ainte am avutŭ onórea a espune la martorulŭ Sroll multe esceptiunĭ ce le-am avutŭ în contra lui, şi am ḑisŭ că în cursulŭ pertractării voiu puté sĕ arătŭ esceptiunile mele şi în contra altora, dintre delatorii martorĭ. In contra martorelui Pap Zsiga am a mână trei documente, carĭ pe matorŭ 'lŭ punŭ într'o lumină, la care voiu reveni la altă ocasiune. De aceste documente acum nu mĕ voiu folosi. Am însĕ altele trei, carĭ suntŭ cu coloritŭ privatŭ, şi carĭ arată, că d-sa, în timpulŭ câtŭ a fostŭ acusatulŭ în închisóre preventivă, neîncetatŭ era în acţiune în contra lui. Décă pentru investigarea lucrului din partea forului competentŭ avea datoria de a compune şi destăşura lucrulŭ, de unde şĭ-a luatŭ martorulŭ îndrăsnéla a face aceste insinuărĭ, a preveni cursulŭ învesttigărei. Aceste trei documente suntŭ trei insinuărĭ adresate la unele persóne, carĭ erau în lucrulŭ acesta amestecate. Domnulŭ acusatŭ era în timpulŭ cercetării în închisóre preventivă, şi écă în acest timpŭ nisce arătărĭ (beadványok), carĭ pe martorŭ 'lŭ punŭ în colórea spionagiului. Aicĭ avemŭ sĕ facemŭ cu o circumstanţă, ce multŭ trebue sĕ pună pe gândurĭ pe on. tribunalŭ. (Aicĭ se facŭ unele schimbărĭ de idei între tribunalŭ şi advocatŭ, în care şĭ-a strecuratŭ şi martorulŭ părerile sale de justificare).

Preşedintele: După ce mai nainte, la insistarea firmă a advocatului apĕrătorŭ, cetesce epistola comitelui supremŭ adresată procurorului dela tribunalŭ, în care îlŭ rógă şi provócă sĕ pună în stare de acusare pe părintele Lucaciu, şi în care între altele stă şi acésta: „că a sositŭ timpulŭ a-lŭ nimici şi a-lŭ face imposibilŭ pentru totdéuna" pe părintele Lucaciu, ḑicŭ, după aceea în acelaşŭ timpŭ dă cetire unei declaraţiunĭ subscrise de mai mulţĭ locuitorĭ din Fernezeiu, în care aceştia — ca Românĭ — protestéză, că l'ar fi încredinţatŭ când-va pe d-lŭ Lucaciu ca sĕ vorbéscă în numele lorŭ, ca Românĭ. Şi enunţă preşedintele, că elŭ din adinsŭ s'a feritŭ ca sĕ se cetéscă şi publice epistola comitelui supremŭ, şi că nu bucurosŭ o-a făcutŭ, dér în necsŭ cu aceea s'a impusŭ necesitatea sĕ dispună cetirea şi a menţionatei declaraţiunĭ a Fernezenilorŭ.

Pap Zsiga: Ei, noi ne-am declaratŭ şi amŭ protestatŭ că d-nulŭ Lucaciu sĕ fi pututŭ vorbi din încredinţarea Românilorŭ.

Coroianu: Pune întrebarea, că cine şi câţĭ au subscrisŭ acea declaraţiune?

Preşedintele: Enunţă că acésta nu se ţine de meritulŭ lucrului.

Lucaciu: Espune, că i-ar plăcea sĕ scie şi sĕ se cetéscă, că cine şi câţĭ sunt subscrişĭ, deórece va puté arăta şi aicĭ o impertinenţă şi o falsitate a delatorului.

Preşedintele: Imĭ pare rĕu, că d-lŭ acusatŭ prin acésta vré sĕ împedece şi tulbure cursulŭ netedŭ şi grabnicŭ alŭ decurgerei pertractării. Potŭ sĕ ḑicŭ, că prin de acestea numai s'ar împedeca lucrulŭ ce mie mĭ-ar plăcea sĕ se termine câtŭ de îngrabă. vedeţĭ că Sâmbătă aveţĭ sĕrbătóre, dér aşa vomŭ şedé aicĭ şi Dumineacă şi cine scie când se va puté termina.

Coroianu: Mĕ rogŭ pentru meritulŭ şi lămurirea lucrului a face totŭ ce se poftesce pentru o limpedire acurată a causei. On. tribunalŭ vĕdŭ că 'şĭ face cărarea sa pe care chiar pentru desfăşurarea tuturorŭ momentelorŭ nu ar trebui sĕ purcédă. Incă numai referitorŭ la martorulŭ acesta vrĕu sĕ notificŭ, că dênsulŭ în anulŭ 1883 pentru dilapidare, abusŭ cu oficiu, înşelăciune, falsificare de cambiu etc. a fostŭ în cercetare criminală.

Pap Zsiga: Recunoscŭ că s'a intentatŭ în contra mea pentru falsificare de cambiu şi alte crime acţiune criminală, dér aḑĭ le potŭ documenta, că acele chiar prin delatorĭ şi acusatorii mei suntŭ revocate.

Preşedintele: Prin urmare peste acésta acum putemŭ trece cu vederea, şi 'lŭ întrebŭ încă numai pe martorulŭ Böszörményi, că ce a observatŭ cu ocasiunea ciondrănirei (conflictului de vorbe) martorului cu d-lŭ Lucaciu?

Böszörményi: Eu nu am luatŭ sémă nimicŭ şi am arătatŭ deja cum s'a complanatŭ între dênşii afacerea.

Preş.: Acestŭ incidentŭ, d-le Pap Zsiga, nu te-a influinţatŭ la facerea şi compunerea delaţiunei D-niei Tale?

Pap Zsiga: Nu. Eu numai din consciinţa mea curată şi datorinţă o-am făcutŭ, fidelŭ şi amĕsuratŭ întêmplării.

Preş.: Ilŭ trimite pe acusatŭ pe banca martorilorŭ.

Vine martorulŭ Szücs Illés.

Raportorulŭ.

DIN AFARĂ.

Coventă militară austro-italiană.

Diarulŭ italianŭ „Diritto" publicase o telegramă, ce o primise din Viena, cum că ar esista o convenţiă militară, care ar obliga pe Italia sĕ pună la disposiţia Austriei două corpurĭ de armată în contra Rusiei. „Riforma" din Roma desminte scirea dată de acéstă telegramă.

SCIRILE ḐILEI.

Intronisarea Episcopului Popea. Programa festivităţilorŭ, ce se vorŭ aranja cu ocasiunea mergerei în diecesă şi a intronisaţiunei Prea Sânţiei Sale d-lui Episcopŭ Nicolae Popea nu este încă definitivŭ statorită în detailurĭ, scrie „Fóia Diecesană". In generalŭ însĕ putemŭ comunica, că Présânţia Sa va fi întîmpinatŭ Sâmbătă în 1/13 Iulie la 2 óre d. a. la gara din Caransebeşŭ din partea Consistoriului şi a altorŭ corporaţiunĭ şi deputaţiunĭ cu solemnitate. După sosire Présânţia Sa va fi condusŭ la biserica catedrală, în care va asista la rugăciunile de séra. Totŭ Sâmbătă séra va fi şi conductulŭ de facle cu cuvêntărĭ şi cântărĭ din partea reuniunilorŭ de cântărĭ de acolo. Dumineacă diminéţa la 9 ore va fi instalarea în biserica catedrală, la care Présânţitulŭ Episcopŭ va fi condusŭ cu litie. După instalare şi serviciulŭ divinŭ, vorŭ fi recepţiunile corporaţiunilorŭ şi deputaţiunilorŭ în reşedinţa episcopéscă. La 3 ore prânḑulŭ de gală.

* * *

Esamene. Sâmbătă înainte de améḑĭ a fostŭ esamenulŭ şcólei elementare române, din suburbiulŭ Tocile, unde e învĕţătorŭ d-lŭ Ioanŭ *Suciu.* Esamenulŭ a eşitŭ fórte bine şi spre mulţămirea celorŭ de faţă; copii silitorĭ au fostŭ premiaţĭ. Totŭ atuncĭ s'au cetitŭ clasificaţiile şcolarilorŭ dela norme, în sala gimnasiului românŭ, şi s'au împărţitŭ premii la şcolarii silitorĭ. După améḑĭ s'a ţinutŭ esamenulŭ de gimnastică cu şcolarii dela şcólele nóstre medii. D-lŭ E. *Prodanŭ*, prof. de gimnastică, a doveditŭ că e unŭ escelentŭ instructorŭ. Esactitatea, precisiunea şi eleganţa esecutărei eserciţielorŭ libere şi de ordine, precum şi a mişcărilorŭ elevilorŭ cursului inferiorŭ, cu carĭ a datŭ esamenŭ, au pututŭ fi admirate şi de celŭ mai pretenţiosŭ omŭ. Rĕmâne necontestabilŭ, că décă d-lŭ Prodanŭ va continua cu acelaşŭ zelŭ a instrua pe elevĭ gimnastica, şcólele nóstre vorŭ produce gimnasticĭ escelenţĭ.

* * *

D-lŭ Ioanŭ Slavicĭ, precum spune „Tribuna", va eşi mâne, Mercurĭ, din închisórea de statŭ din Vaţŭ. D-sa se va duce cu familia la Graeffenberg, unde va sta până în Augustŭ.

* * *

Filoxera in Ardealŭ. După constatările mai nouĕ, nu numai viile dela Mediaşŭ suntŭ infectate de filoxeră, ci şi alte părţĭ. In Mediaşŭ vorŭ fi, după cum se crede, şi 10 anĭ de când a străbătutŭ filoxera. In timpulŭ acesta se póte presune cu siguritate că filoxera de acolo a fostŭ dusă şi în alte părţĭ parte prin transplantarea viţelorŭ de viă, parte prin ómenii lucrătorĭ şi parte prin comerciu. Astfeliu în comuna Buzdŭ s'a constatatŭ deja unŭ casŭ de filoxeră, în Ibişdorfŭ s'a aflatŭ filoxeră în două locurĭ depărtate unele de altele, unulŭ din aceste locurĭ infectate constitue proprietatea a 4—5 economĭ. La Musna s'a aflatŭ unŭ teritoriu şi mai mare infectatŭ de filoxeră. O parte din acestŭ teritoriu constitue proprietatea a vre-o 20 ómenĭ sĕracĭ, carĭ mergêndŭ la lucru în viile dela Mediaşŭ, ei înşi-şĭ au adusŭ de acolo filoxera în viile lorŭ. Acésta este până acuma starea obiectivă a lucrului.

* * *

D-lŭ Petru Ungurŭ, notarŭ la tribunalulŭ din locŭ, e numitŭ sub-jude la judecătoria de cercŭ totŭ de aci.

* * *

Ruptură de norŭ. Din *Rodna vechiă* se raportéză: Asupra munţilorŭ, de unde isvoresce aşa numitulŭ „Isvoru-roşu", s'a descărcatŭ o grozavă ruptură de norŭ cu grindină. Trăsnetulŭ despică o parte mare a cóstelorŭ unui munte, care se dĕrîmă şi înmormêntă 600 de oi ale locuitorilorŭ din Feldru. Păraele Isvoru şi Anieşu rupseră podurile, distruseră căile şi apa lorŭ duse arborii şi trunchii dela ţĕrmŭ. Prin punerea bârnelorŭ în curmeḑişŭ apa Isvorului se revĕrsà îndĕrĕtŭ pe Uliţa morii, intrà în case, ér ómenii desperaseră a se mai puté mântui, până ce unŭ Românŭ cu periculŭ vieţii tăià o bârnă din cele puse curmeḑişŭ pe Anieşŭ şi aşa apa năvălì cu unŭ vuetŭ îngroḑitorŭ în josŭ dealungulŭ Isvorului. Grădinile şi sĕmĕnăturile îţĭ oferŭ o priveliştе tristă, fiindŭ totalŭ înămolite; podurile cele nouĕ au dispărutŭ şi şoselele suntŭ stricate de nu se mai cunoscŭ. Pagubele suntŭ enorme, suferindu-le mai multŭ locuitorii din Feldru, erarulŭ r. montanŭ şi unŭ neguţătorŭ de lemne, căruia apa i-a distrusŭ şi i-a dusŭ fĕrĕstrăulŭ şi materialulŭ.

* * *

Teresianulŭ. Maiestatea Sa monarchulŭ a ordonatŭ — spunŭ foile ungurescĭ, — că la locurile bursiere (stipendiste) ungare dela academia teresiană din Viena potŭ concura numai astfelŭ de tinerĭ, carĭ dovedescŭ, că sciu perfectŭ limba unguréscă!!!

* * *

D-şóra Conta, doctorŭ în medicină, fiica rĕposatului filosofŭ şi fostului ministru românŭ Conta, a ţinutŭ la congresulŭ pentru drepturile femeii, ce s'a ţinutŭ la Parisŭ, o conferinţă în care a arătatŭ, că construcţia anatomică a femeii e egală cu a bărbatului. Conferenţiarei, care a fostŭ viu aplaudată, i-s'a făcutŭ ovaţiune.

* * *

La concursulŭ musicelorŭ străine, dela exposiţiunea din Parisŭ, au luatŭ premiulŭ I *Anghelusŭ* cu naiulŭ şi *Crăciunescu* premiulŭ II.

* * *

La concursulŭ de arte libere totŭ dela esposiţiunea din Parisŭ au fostŭ medaliaţĭ d-nii *Grigorescu* şi *Mirea* pentru pictură.

* * *

D-şóra Sarmiza Bilcescu a trecutŭ, cu laudă, alŭ treilea esamenŭ de doctoratŭ înaintea facultăţii de dreptŭ din Parisŭ. Dênsa a trecutŭ două esamene în mai puţinŭ d'o lună.

* * *

Societatea română de cântărĭ şi de musică din Caransebeşŭ va aranja unŭ concertŭ împreunatŭ cu petrecere de jocŭ la 2/14 Iulie 1889 cu ocasiunea instalării Pré Sânţiei Sale a D-lui Episcopŭ diecesanŭ Nicolae Popea în grădina dela hotelulŭ Lichtneckert, ér décă timpulŭ va fi nefavorabilŭ, atuncĭ în sala cea mare. Tacsa de întrare este de persónă 80 cr., ér de familiă 1 fl. 60 cr. — Membrii societăţii au întrare gratuită. Inceputulŭ la 8 ore séra. Caransebeşŭ, în 16/28 Iunie 1889. Pentru comitetŭ: Traianŭ Barzu, preşedinte. Otto Popovicĭ, notarŭ. Programulŭ: 1. Imnŭ ocasionalŭ, corŭ de bărb. de Czegka. 2. Sunt soldatŭ românŭ, corŭ de bărb. de G. Dima. 3. M'am plânsŭ odată, corŭ de bărb. de * * * 4. Frumósă copiliţă, corŭ de bărb. de A. Sequens. 5. Stéua României, corŭ de bărb. de Karras.

* * *

Junimea Academică Română din Lugoşiu aranjază Joi în 11 Iulie n. a. c. în grădina „Concordiei" o petrecere cu jocŭ.

Comitetulŭ aranjatorŭ e compusŭ din domnii: C. Brediceanŭ, preş. comit. S. Dogariu stud. med., L. Tempea stud. med., T. Stoicanescu stud. phil. Venitulŭ e destinatŭ pentru stégulŭ cântăreţilorŭ.

* * *

Unŭ literatŭ ungurescŭ batjocuritŭ. „Erdélyi Hirado" scrie, că „unŭ tînĕrŭ literatŭ ungurescŭ, care pe terenulŭ istoriei limbei românescĭ şi-a câştigatŭ deja unŭ renume frumosŭ şi care în timpulŭ de faţă lucréză la monografia comitatului Solnocŭ-Dobêcă" se dusese ḑilele acestea în comuna Teuşŭ, pentru ca sĕ adune date. In Teuşŭ elŭ intrà în cârciuma unui Evreu ca sĕ mânânce ceva. In timpulŭ acesta se întêmplà, că Evreulŭ începù sĕ bată pe unŭ servitorŭ alŭ sĕu. Literatulŭ ungurŭ, vĕḑêndŭ acésta, protestà contra Evreului, din care causă Evreulŭ înfuriatŭ luà pe literatulŭ ungurŭ şi-lŭ dete afară din cârciumă, înjurându-lŭ cum îi venì la gură. Pentru acéstă batjocură literatulŭ ungurŭ a datŭ în judecată pe Evreu.

* * *

Se recomandă băgare de sémă la cumpĕrarea cucuruzului, deórece în unŭ casŭ pertractatŭ şi decisŭ la căpitănatulŭ oraşului Caransebeşŭ s'a constatatŭ, ḑice „Fóia Diecesană", că unŭ speculantŭ de cucuruzŭ de acolo s'a folositŭ de o mĕsură mai mică, cu fundulŭ stricatŭ, la

vêndarea cucuruzului, prin care a păgubitŭ pe cumpĕrătorii de cucuruzŭ de pe sate în modŭ simțibilŭ, din care causă speculantulŭ a și fostŭ pedepsitŭ.

Scrisórea lui Kossuth.

Foile unguresci au publicatŭ o scrisóre a lui Kossuth, în care acesta mulțămesce pentru nenumĕratele manifestațiunĭ de simpatiă, alipire și iubire, ce le primesce în fiăcare ḑi din patria sa depărtată. Cu acéstă ocasiune îșĭ caracteriséză și situațiunea.

Kossuth ḑice, că la începutŭ a fostŭ exilatulŭ puterii, care a pusŭ *inspirațiunile ambiției familiare* mai pre susŭ de legea d-ḑeéscă și omenéscă, și a silitŭ națiunea la luptă pe mórte și pe viéță. Acésta a fostŭ mulțămita, că națiunea maghiară a mântuitŭ dinastia (sub Maria Teresia), mulțămită cu care s'a sfâșiatŭ și Polonia, pentru că Sobiesky a mântuitŭ Viena.

„Exilatulŭ" dela Turinŭ *critică dualismulŭ.* Legea dela 1790 s'a doveditŭ rea. „Camarila" din Viena i-a zădărnicitŭ planurile sale, ḑice Kossuth, tocmai când erau aprópe realisate, adecă de a garanta și conserva independența Ungariei, deși în „strînsă legătură" cu Austria. A urmatŭ apoi catastrofa de tristă memoriă care l'a vindecatŭ de ilusiunea, că *pe unŭ capŭ arŭ avé locŭ douĕ coróne care represintă interese deosebite. Condamnă pactulŭ dela 1867,* prin care Ungaria a intratŭ în legătură de statŭ cu Austria. Din acestŭ anŭ Kossuth a devenitŭ exilatulŭ națiunei sale. Elŭ nu se supune domniei faptice de aḑĭ, deși puterea ce o mai simte în elŭ o condamnată la neputință, făcêndu'lŭ unŭ nimenea în celŭ mai strictŭ înțelesŭ alŭ cuvêntului.

Kossuth *protestéză* în contra resignațiunei cu care supórtă Ungaria *jugulŭ preputinței intereselorŭ streine. Starea de comunitate cu Austria, atâtŭ de cumplitŭ opusă ideilorŭ conducĕtóre dela 1848, nu se bucură de simpatii* (la Ungurĭ), nu corespunde aspirațiunilorŭ de 1000 de anĭ și nu mulțămesce dorințelorŭ națiunii.

Kossuth se plânge amarŭ de expatriarea sa. Articululŭ de lege 50 din 1879 a legatŭ dreptulŭ sĕu de cetățénŭ de statŭ de nisce condițiunĭ pe care elŭ nu le póte împlini. Căcĭ după acéstă lege, elŭ ar fi trebuitŭ, celŭ multŭ după ḑece anĭ dela întrarea ei în vigóre, sĕ se înscrie în matriculele unui consulatŭ austro-ungarŭ, ceea ce ar fi fostŭ identicŭ cu a *se recunósce de supusŭ austro-ungarŭ, ceea ce elŭ nu o póte face, fiindcă din totŭ sufletulu sĕu urăsce comunitatea de statŭ cu Austria.* Decĭ se vede silitŭ sĕ móră „expatriatŭ", deórece la Crăciunulŭ viitorŭ, 27 Decemvre, suntŭ ḑece anĭ de când a intratŭ în vigóre legea de mai susŭ și așa elŭ *nu va mai fi cetățénŭ ungurescŭ, speréză însĕ că nu va mai ajunge acestŭ timpŭ de ironiă a sorții.*

Mulțumesce Kossuth celorŭ 31 de orașe, care l'au alesŭ cetățénŭ de onóre pe elŭ, „paria despoiatŭ de dreptulŭ de cetățénŭ". Va rĕmâné însĕ membru alŭ familiei maghiare (elŭ, Slovaculŭ!) până la mórte.

Corespondența „Gaz. Trans."

Tușnadŭ, 7 Iulie 1889.

Am sositŭ tocmai la timpŭ. Astăḑĭ scriemŭ 7 Iulie, la 4 eramŭ aci. La sosire credeamŭ, că în ĕst anŭ toțĭ bolnavii s'au însănĕtoșatŭ, pentru că pe promenăḑĭ abia vedeai câte unŭ óspe, de leacŭ. Adevĕratŭ, că sesonulŭ de aicĭ începe mai târḑiu și ține de regulă până pe la 15 Septemvre. In ĕstŭ anŭ escepționalŭ s'au întârḑiatŭ din causa timpului ploiosŭ și fórte rĕcorosŭ. Acéstă întârḑiere însĕ a fostŭ prea bine venită direcțiunei sîrguinciósе a băilorŭ, care lucră cu zelŭ neobositŭ pentru înfrumsețarea și ridicarea acestorŭ băi, carĭ sunt cele mai romantice din tótă Transilvania.

Multŭ în 2—3 anĭ fața băilorŭ promite a fi modernisată din fundamentŭ. In loculŭ băilorŭ sĕrăcăciόse din anii trecuțĭ, astăḑĭ se ridică o clădire pompósă înḑestrată cu totŭ felulŭ de întocmirĭ necesare, cuprinḑêndŭ patru basinurĭ de scaldă marĭ și comode, și altele. Clădirea încă nu e terminată, băi însĕ se pot face în ea. După terminarea clădirei acesteia, este proiectată zidirea salonului de cură. Terminatŭ și acesta, se póte afirma, că Tușnadulŭ va deveni o baiă dintre cele mai căutate în Transilvania, pentru că atuncĭ ai tóte comoditățile. Se vorbesce că se va așeḑa lângă Oltŭ unŭ lacŭ pe care óspeții sĕ se pótă distrage cu luntrele. Pentru realisarea acestei idei, proprietarulŭ românŭ Tache Stănescu, din Brașovŭ, a oferitŭ direcțiunei 1500 fl.

Traiulŭ în genere este fórte ieftinŭ. Cuartire suntŭ de ajunsŭ, odaia dela 25 fl. în susŭ pe întregŭ sesonulŭ. Care n'a mai fostŭ în Tușnadŭ, e bine sĕ tragă la hotelulŭ „Trei husarĭ" și de acolo sĕ umble după cvartire. In mâncărĭ bune este concurență. Prețurile fórte moderate, se póte mânca după cartă și în abonamentŭ. Étă și restaurantele: „Trei husarĭ" „Schweiz", „Pomul verde", „Leucs" „Fischer" și „Fülöp".

In sala de lectură am vĕḑutŭ „Gazeta" și „Telegrafulŭ românŭ", din România încă nu era nicĭ unŭ ḑiarŭ.

Dintre Românĭ am găsitŭ aicĭ pe protop. Russu din Sibiiu, pe prof. Cioflecŭ din Brașovŭ, din România am vĕḑutŭ pe bĕtrânulŭ Gebauer. Erĭ și alaltaerĭ au începutŭ a năvăli trăsurile cu óspețĭ; șirulŭ loru gândescĭ că nu mai are capĕtŭ. Astăḑĭ la promenadă cugetai că eștĭ într'unŭ orașŭ. Caracteristicŭ este, că neamulŭ lui Israilŭ nu este mai de locŭ representatŭ până acum. Timpulŭ escelentŭ.

Unŭ óspe.

Gherla, 20 Iuniu 1889.

Domnule Redactorŭ! In interesulŭ adevĕrului și alŭ on. publicŭ cetitorŭ vĕ rogŭ cu totŭ adinsulŭ a da locŭ în colónele prețuitului ḑiarŭ, ce redigeațĭ, acestorŭ lămurirĭ:

Cu datulŭ „Gherla 13 Iuniu a. c." unŭ corespondentŭ S. în N-rulŭ 126 alŭ „Gazetei Transilvaniei" a publicatŭ unele amĕnunte despre adunarea gen: a reuniunei învĕțătorilorŭ românĭ din jurulŭ Gherlei, ținută aicĭ în 10 și 11 Iun. a. c. și despre esamenulŭ anualŭ cu pruncii școlarĭ din școla gr. cat. română locală publică.

Voesce corespondentulŭ nostru a mĕ dăscăli recomandându-mĭ la punerea întrebărilorŭ „sĕ observezŭ bine logica". Eu observŭ la acestŭ punctŭ numai atâta, că comisiunea critisătóre nu a avutŭ curatŭ nimicŭ de observatŭ. La esamenŭ a asistatŭ și R-mulŭ domnŭ St. Bilțiu, vic. gen. eppescŭ, și toțĭ atâtŭ la finea esamenului, câtŭ și în ședință s'au esprimatŭ a fi fórte mulțămițĭ cu progresulŭ făcutŭ cu nisce copii atâtŭ de micĭ, ḑicêndŭ, „sĕ dea Pronia divină în totŭ loculŭ numai unŭ astfelŭ de progresŭ". Aprópe 3 decenii portŭ neîntreruptŭ acéstă grea sarcină, în care timpŭ totdéuna amŭ arătatŭ asemenea progresŭ (nicĭ corespondentulŭ *S.* nu contestă progresulŭ doveditŭ. — R. „G. T."), ba după împrejurărĭ și mai multŭ, la carĭ martorĭ 'mĭ suntŭ mai marii mei bisericescĭ și scolarĭ, câtŭ și părinții pruncilorŭ, carĭ totdéuna au mersŭ dela esamenŭ mulțămițĭ cătră casă; însĕ a mĕ lăuda nu voiu, că nu-mĭ este de folosŭ, ce am pututŭ am făcutŭ din datorință și iubire curată ce o nutrescŭ în inima mea față de școlă și poporulŭ românŭ.

Afirmă mai departe d-lŭ corespondentŭ S., că comisiunea alésă pentru censurarea rațiociniului anualŭ a referatŭ, că acela a fostŭ fórte defectuosŭ. Cum póte ḑicĕ așa ceva, când din contră, comisiunea competentă a afirmatŭ înaintea adunărei, că le-au aflatŭ destulŭ de corectŭ induse tóte posițiunile atâtu în rubrica percepțiunilorŭ, câtŭ și a erogațiunilorŭ, care e lucrulŭ celŭ mai esențialŭ; că dóră din eróre a fi alunecatŭ în rubrica restanțelorŭ o diferință de 1 fl. la careva membru, nu e de vină cassarulŭ, ci membrii ordinarĭ, carĭ suntŭ în restanță cu taxele de pe 6—7 anĭ și strămutându-se în totŭ anulŭ la o altă stațiune, în lipsa elencurilorŭ dela d-nii protopopĭ, nu scii de unde a-lŭ lua. După cum arată protocolulŭ de încassărĭ și alŭ rațiunilorŭ, din 150 membri ordinarĭ, abia îșĭ recunoscŭ datoria ca atare anuatim câte 30 multŭ 40 membri, ceilalțĭ toțĭ rĕmânŭ pasivĭ din anŭ în anŭ neînteresându-se măcarŭ câtŭ de puținŭ de acestea binefacerĭ spirituale.

In fine afirmă, că R-mulŭ domnŭ Andreiu Antonŭ archidiaconŭ, care fu proclamatŭ în ședința primă de v.-președinte alŭ reuniunei învĕțătorescĭ, s'a făcutŭ membru fundatorŭ solvindŭ o taxă numai de 10 fl. (a fostŭ o simplă eróre, pe care corespondentulŭ ne-a și rugatŭ sĕ o rectificămŭ în sensulŭ, că a plătitŭ nu 10, ci 30 fl., după cum pretindŭ statutele.)

Era de doritŭ, ca d-lŭ corespondentŭ sĕ fi arătatŭ on. publicŭ cetitorŭ, că cu unŭ pătrarŭ de óră înaintea începерei esamenului s'au trimisŭ douĕ fetițe cu buchete de florĭ frumóse în mânĭ până la Magn. domnŭ D. Coroianŭ, canonicŭ, ca comisarŭ alŭ esamenului esmisŭ din partea ven. capitulŭ eppescŭ, sĕ-lŭ învite ca atare la esamenŭ, și despre totŭ soiulŭ de manufacturĭ împletite și cusute din papură și ciopliturĭ din lemnŭ lucrate de elevii preparandialĭ și espuse spre privire publicului numĕrosŭ în antecamera institutului preparandialŭ fórte folositóre pentru poporulŭ românŭ.

Ioanŭ Boeriu.
învĕț. poporalŭ gr. cat. și cassarŭ alŭ reuniunei.

Convocare.

Adunarea generală anuală a „Despărțĕmêntului XI (Selagiu) alŭ Associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ", prin acésta este conchiămată în comuna Trăsnea pe ḑiua de 6 Augustŭ n. c.

La acéstă adunare cu totŭ respectulŭ suntŭ învitațĭ toțĭ membrii Associațiunei și ai Despărțĕmêntului, precum și toțĭ aceia, carĭ se interеséză de cultura poporului românŭ.

Șimleu, la 4 Iulie 1889.

A. Barboloviciu, vicariu for. eppescŭ și directorŭ.
A. Cosma, secretariu.

Convocare.

Adunarea generală anuală a „Reuniunei Femeilorŭ Române Selagiene" prin acésta este conchiămată în comuna Trăsnea pe 6 Augustŭ n. c.

La acéstă adunare cu totŭ respectulŭ suntŭ învitațĭ toțĭ membrii Reuniunei și toțĭ cei ce se interеséză de causă.

Șimleu, la 4 Iulie 1889.

Clara Maniu, președintă.
A. Cosma, secratar.

Incunoscințare.

Tinerii studențĭ, carĭ arŭ dori a fi primițĭ în *Convictulŭ gr. cat. românŭ din Sigetŭ*, orĭ pe spesele „Associațiunei pentru cultura poporului românŭ din Maramureșŭ", orĭ pe lângă plată, recursele lorŭ provĕḑute cu testimoniulŭ anului scolarŭ trecutŭ și adresate cătră „Comitetulŭ Associațiunei pentru cultura poporului românŭ din Maramureșŭ" sĕ le trimită până'n 28 Iulie anulŭ cur. st. n. la subscrisulŭ în *S. Singatagŭ.* Pentru provisiune întrégă pe anulŭ școlarŭ se plătescŭ 150 fl. în rate bilunare anticipative.

Titu Budu,
administratorele oficiului vicarial din Maramureșŭ.

CUNUNIĂ.

D-lŭ *Alexandru Davidescu*, inginerŭ, și D-șóra *Aglaea C. Fotino* facŭ cunoscută căsĕtoria lorŭ. Iunie 1889, Sinaia.

Adresămŭ cele mai căldurόse felicitărĭ tinerei pĕrechĭ!

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS"

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Berlinŭ, 9 Iulie. Foile oficióse continuă fórte violentŭ lupta în contra valorilorŭ rusescĭ. „Post" constată perplexitatea ce cresce a bursei din Parisŭ în urma împrumutului rusescŭ. „Norddeutsche Allg. Ztg." aduce unŭ articulŭ vrednicŭ de însemnatŭ asupra teoriei rĕsboiului. Lumea privesce în acésta un avertismentŭ generalŭ bismarkianŭ cătră Waldersee. „National-Zeitung" accentuéză, că aci pentru ântâia óră se aviséză în formă oficiósă la conflictulŭ dintre Bismarck și Waldersee.

Roma, 9 Iulie. Rĕspunḑêndŭ la interpelările lui Cavalotti, declară ministrulŭ Crispi, că declarațiunile lui Kalnoky în delegațiunĭ suntŭ prudente, demne și înțelepte. Congresele catolice s'au ținutŭ fără a se 'mpărtăși la ele guvernulŭ austriacŭ; aviséză la declarațiunile lui Taaffe, în care susținerea amiciției cu Italia se desemnéză ca scopŭ.

DIVERSE.

Ḑiarele din Viena. După cum arată oficiulŭ de timbrare a ḑiarelorŭ, în Maiu au eșitŭ ḑiare ḑilnice în următorulŭ numĕrŭ de esemplare: „Illustriertes Wiener Extrblt." 42,000 esempl., dintre care 7000 afară din Viena; „Neues Wiener Tagblatt" 35,000 esemplare, dintre care 7000 afară din Viena; „Neue Freie Presse" 33,000 esemplare, dintre care 11,000 afară din Viena; „Wiener Tagblatt" 23,000 esemplare, dintre care 3000 afară din Viena; „Deutsches Volksblatt" 19,000 esemplare, dintre care 5000 afară din Viena; „Weltblat" 17,000 esemplare, cele mai multe afară din Viena; „Oesterreichische Volkszeitung" (Vorstadtzeitung) 16,000 esemplare, dintre care 3000 afară din Viena; „Fremdenblatt" 9500 esemplare; „Deutschezeitung" 7500 esemplare, dintre care 2000 afară din Viena; „Wiener Allgemeine Zeitung", fóiă specifică a intereselorŭ jidovescĭ, 7000 esemplare, dintre care 2000 afară din Viena; „Presse", subvenționată de guvernŭ, 6800 esemplare, dintre care 1500 afară din Viena; „Vaterland", clericală și antisemită, 3600 esemplare. Dintre tóte „Wiener Tagblatt" e dușmanŭ Germaniei și amicŭ Franciei.

Venitele turnului Eiffel. Scimŭ, că turnulŭ Eiffel din Parisŭ este celŭ mai înaltŭ turnŭ din lume. Elŭ a fostŭ ridicatŭ din partea unei Societățĭ pe acții și a costatŭ clădirea lui cincĭ milióne de francĭ. Din venitele ce le aduce acestŭ turnŭ pe fiă-care ḑi, se dă cu socotéla, că până la sfêrșitulŭ Esposițiunei negreșitŭ societatea îșĭ va reîntórce tóte cheltuelile, așa că de atuncĭ în colo venitele ce le va aduce renumitulŭ turnŭ se vorŭ împărți între acționarĭ până când turnulŭ va trece în proprietatea statului. Invoiala făcută între statŭ și societatea pe acțiunĭ nu este cunoscută, dér cumcă acționarilorŭ nu le merge rĕu se vede și din împrejurarea, că o acțiune, care la începutŭ a costatŭ 500 francĭ, astăḑĭ se póte vinde cu 850 francĭ. Până în 18 Maiu venitele turnului Eiffel au fostŭ de 767,000 francĭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 9 Iulie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.41	Vend.	9.43
Argintŭ românescŭ -	„	9.39	„	9.41
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.44	„	9.46
Lire turcescĭ - - -	„	10.60	„	10.65
Imperialĭ - - - -	„	9.60	„	9.64
Galbinĭ .	„	5.59	„	5.62
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.59	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	120.50	„	121.50
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena
din 8 Iulie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	100.15
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	94.15
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	112.—
Bonuri rurale ungare - - - - - -	104.90
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.90
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	104.90
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	104.90
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	104.90
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.64
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.45
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	58.30½
Londra 10 Livressterlinge - - - -	119.25

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Szám 3476—1889
tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Fogarasi kir. járásbiroság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Fogarasi Pop Maria férj.: Florea Jánosné önkéntes árverés következtében Brassoi kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén lévő Fogaras nagyközségben fekvő a fagarasi 1057 sz. tjkben foglalt: 78. 79 hrsz. ingatlanokra az árverést 2000 frt. ezennel megálapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az *1889 évi Iulius hó 30-ik napján dél el. 10 órakor ezen járás biroság telekkönyvi hatóságnál* megtartaudo nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól eladatni nem foguak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis készpénzben, vagy az 1881: LX t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi novemberhó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál elöleges elhelyezéséröl kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogaras 1889 évi Majus hó 23 napján.

A fogarasi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Anunciu de esarendare.

Bunulŭ dela **Vidraseŭ**, aprópe de Mureşŭ-Oşorheiu (Maros-Vásárhely), care este proprietatea **Fundaţiunei Şuluţiane** din Blaşiu constătătorŭ:

a) din 1300 jugĕre catastrale arătorŭ şi rîturĭ;
b) din două curţĭ nobilitare cu edificiele de locuitŭ;
c) din tóte super-edificatele necesarie la economiă;
d) din o móră cu trei petrii pe apa Miraşiu;
e) din interesele obvenitóre din suma primită ca despăgubire după dreptulŭ regalŭ, eventualminte încâtŭ arendatorele ar preferi a renuncia de acestŭ venitŭ, cu atâta va scări suma arendatiţiă;
f) din vre-o 16 case gelerescĭ ai cărorŭ locuitorĭ facŭ prestaţiunĭ Curţii.

Se va da în arêndă pe calea licitaţiunei prin ofertă, pe periodulŭ de trei anĭ, care va începe din *24 Aprilie 1890* şi durézâ până în *24 Aprilie 1893.*

Preţulŭ de esclamare a arêndei anuale este **6300 fl.** séu **5000 fl.** v. a. încâtŭ arendatorele se va obliga a solvi şi contribuţiunea erarială şi tóte aruncurile comitatense şi comunale orĭ de ce natură ar fi acelea.

Doritorii de a esarenda acestŭ bunŭ au a-şĭ trimite ofertele sigilate şi provĕḑute cu *vadiulŭ de 10%* celŭ multŭ **până în 15 Augustŭ a. c.** la adresa *veneratului consistoriu metropolitanŭ gr. cat. din Blaşiu.*

Condiţiunile de esarendare se potŭ vedea în cancelaria subscrisului.

Blaşiu, în 3 Iulie 1889.

Ludovicŭ Csato,
advocatŭ archidiecesanŭ.

113,3—3

Mersulŭ trenurilorŭ
pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.—	8.—		
Budapesta	8.31	2.—	3.10	6.10
Szolnok	11.20	4.05	7.22	9.28
P. Ladány	2.22	5.46	5.52	11.38
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.16	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.05	1.57	4.49
Huiedin		9.35	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş			4.15	6.12
Ghirbeu			4.36	6.24
Nădeşel			4.58	6.38
Cluşiu		10.35	5.26	6.56
	11.02			7.15
Apahida	11.23			7.48
Ghiriş	12.44			9.13
Cucerdea	1.27			10.04
Uióra	1.34			10.12
Vinţulŭ de susu	1.42			10.19
Aiud	2.07			10.45
Teiuşŭ	2.26			11.34
Crăciunelŭ	3.11			12.11
Blaşiu	3.24			12.29
Micăsasa	3.54			1.10
Copşa mică	4.09			1.30
Mediaşŭ	4.39			2.14
Elisabetopole	5.11			2.54
Sighişóra	5.45			3.35
Haşfaleu	6.12			4.07
Homorodŭ	7.32			5.54
Ágostonfalva	8.17			6.39
Apatia	8.37			7.13
Feldióra	9.06			7.45
Braşovŭ	9.45			8.32
	1.55	5.32		
Timişŭ	2.53	6.15		
Predealŭ	3.28	6.47		
Bucurescĭ	9.35	11.50		

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ mixt	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ			7.30	*)
Predealŭ		4.40	1.14	5.03
Timişŭ		9.12	1.45	6.22
Braşovŭ	—.—	9.41	2.32	7.23
	4.54	10.17	7.07	
Feldióra	5.37		7.44	
Apaţa	6.15		8.09	
Ágostonfalva	6.43		8.29	
Homorodŭ	7.31		9.07	
Haşfaleu	9.09		10.34	
Sighişóra	9.33		10.46	
Elisabetopole	10.02		11.09	
Mediaşŭ	11.04		11.35	
Copşa mică	11.24		12.19	
	11.39		11.59	
Micăsasa	11.57		12.15	
Blaşiu	12.30		12.43	
Crăciunelŭ	12.45		12.55	
Teiuşŭ	1.13		1.07	
Aiudŭ	2.18		2.11	
Vinţulŭ de susŭ	2.48		2.33	
Uióra	2.56		2.40	
Cucerdea	3.14		2.46	
Ghirişŭ	4.01		3.27	
Apahida	5.28		4.47	
Cluşiu	5.56		5.08	
	6.45	5.32		8.—
Nădăşelŭ	7.06			8.36
Gîhrbău	7.22			9.02
Aghireşŭ	7.37	6.11		9.32
Stana	8.03			10.11
B. Huiedin	8.24	6.43		10.51
Ciucia	9.04	7.12		12.16
Bucia	9.20			12.50
Bratca	9.37			1.19
Rév	9.55	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.20	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.19	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.31	11.51	3.29	11.51
Budapesta	6.30	1.55	7.45	9.55
Viena	1.40	7.15	6.05	

*) Comunică numai în fiecare Vineri.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ		3.53	5.36
	2.17	4.29	6.06
Glogovaţŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulişŭ	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bêrzava		6.23	7.57
Soborşinŭ		7.20	8.42
Zamu		7.55	9.11
Gurasad.		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăştia		11.—	11.39
Şibotŭ		11.29	12.01
Vinţulŭ de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiuşŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamu	4.44	8.03	
Soborşinŭ	5.30	8.38	
Bêrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulişu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaţ	8.28	11.16	7.25
Aradŭ	8.42	11.30	7.44
	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Haţegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Baniţa	11.50	3.53
Petroşeni	12.30	4.25

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	6.—
Sighişóră	8.56

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică		2.05	4.35
Şeica mare		2.38	5.05
Lómneşŭ		3.22	5.46
Ocna	8.—	3.46	6.17
Sibiiu	8.35	4.18	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu	2.30	9.10	9.50
Ocna	3.04	9.37	10.14
Lómneşŭ		10.05	10.40
Şeica mare		10.40	11.10
Copşa-mică		11.09	11.35

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Miraşteu	5.21	12.36	6.08
Oşorheiu	5.40	12.55	6.27
	6.—	4.58	—
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	6.45	12.15	10.20
Miraşteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.31	2.02	12.06
Cheţa	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Uniед.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.30
Ţagŭ-Budatelecŭ	7.27
Bistriţa	11.—

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	3.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.49
Murĕşu-Ludoşu	9.35

Notă: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovu.